

Streda 29. apríla 2015

P8_TA(2015)0176

Mimoriadna schôdza Európskej rady (23. apríla 2015) – Najnovšie tragédie v Stredozemnom mori a migračná a azylová politika EÚ**Uznesenie Európskeho parlamentu z 29. apríla 2015 o najnovších tragédiách v Stredozemnom mori a migračnej a azylovej politike EÚ (2015/2660(RSP))**

(2016/C 346/07)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,
 - so zreteľom na Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
 - so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z roku 1948,
 - so zreteľom na Ženevský dohovor z roku 1951 a na dodatkový protokol k nemu,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 23. októbra 2013 o migračných tokoch v oblasti Stredozemia s osobitným zreteľom na tragické udalosti pri pobreží Lampedusy ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie z 22. mája 2014 o vykonávaní oznámenia o činnosti osobitnej skupiny pre Stredozemie,
 - so zreteľom na rozpravu o situácii v Stredozemí a o potrebe holistického prístupu EÚ k migrácii, ktorá sa v Európskom parlamente konala 25. novembra 2014,
 - so zreteľom na svoje uznesenie o situácii v Stredozemí a potrebe holistického prístupu EÚ k migrácii zo 17. decembra 2014 ⁽²⁾,
 - so zreteľom na iniciatívu UNHCR pre strednú časť Stredozemného mora a na návrhy UNHCR, ktoré sa zoberajú súčasným a budúcim prílevom žiadateľov o azyl, utečencov a migrantov do Európy,
 - so zreteľom na desaťbodový akčný plán pre prisťahovalectvo prijatý na spoločnom zasadnutí Rady pre zahraničné veci a vnútorné veci, ktoré sa uskutočnilo 20. apríla 2015,
 - so zreteľom na závery z osobitného samitu Rady EÚ z 22. apríla 2015 týkajúceho sa utečeneckej krízy v Stredozemnom mori,
 - so zreteľom na článok 123 ods. 2 a 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže podľa Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM) zahynulo v Stredozemnom mori od začiatku tohto roka viac ako 1 500 osôb;
- B. keďže podľa IOM sa od 1. januára 2015 dostalo k talianskym brehom približne 23 918 migrantov; keďže podľa gréckych úradov zachránila grécka pobrežná stráž v prvom štvrtroku roku 2015 v Egejskom mori 10 445 migrantov;
- C. keďže talianske námorné sily, pobrežná stráž, námorníctvo a niekoľko obchodných lodí vykonali v Stredozemnom mori niekoľko neúnavných operácií na záchranu migrantov v núdzi a v priebehu šiestich dní od piatku 10. apríla do štvrtku 16. apríla 2015 zachránili približne 10 000 migrantov;
- D. keďže v rámci poslednej operácie s názvom Mare Nostrum, ktorá sa venovala výlučne pátraniu po migrantoch v Stredozemnom mori a ich záchrane, bolo v priebehu 364 dní zachránených 150 810 migrantov; keďže počiatočné odhady nesvedčia o znížení počtu migrantov, ktorí sa aktuálne snažia preplaviť cez Stredozemné more;

⁽¹⁾ Prijaté texty, P7_TA(2013)0448.⁽²⁾ Prijaté texty, P8_TA(2014)0105.

Streda 29. apríla 2015

- E. keďže väčšina osôb, ktoré sa pokúšajú preplaviť cez Stredozemné more, uniká pred konfliktom alebo prenasledovaním v Sýrii, Iraku, Eritrei a Líbyi; keďže až 700 migrantov je nezvestných a existujú obavy, že sa utopili potom, ako sa ich drevené rybárske plavidlo, na ktorom boli natlačení, prevrátilo pri pobreží Líbye, keď im v sobotu 18. apríla 2015 v neskorých hodinách prichádzala na pomoc portugalská obchodná loď; keďže podľa nepotvrdených správ jedna z osôb, ktoré prežili, informovala talianske orgány, že na palube sa mohlo nachádzať až 950 osôb; keďže začiatkom mesiaca sa odohrala podobná tragédia, pri ktorej údajne na mori zahynulo približne 400 migrantov, keď sa prevrátila drevená rybárska loď podľa odhadov prevážajúca asi 550 osôb;
- F. keďže spoločná operácia Triton, ktorú koordinuje agentúra FRONTEX, začala plne fungovať 1. novembra 2014 s počiatočným rozpočtom vo výške len 2,9 milióna EUR mesačne v porovnaní s viac ako 9 miliónmi EUR mesačne v prípade Mare Nostrum; keďže viac ako 24 400 neregulárnych migrantov bolo zachránených na centrálnej stredomorskej trase od začatia spoločnej operácie Triton, a to vrátane takmer 7 860 osôb s pomocou zdrojov spolufinancovaných agentúrou Frontex;
- G. keďže prevádzaci a obchodníci s ľuďmi zneužívajú neregulárnu migráciu a ohrozujú životy migrantov v záujme vlastných obchodných ziskov, sú zodpovední za tisíce úmrtí a predstavujú vážnu výzvu pre EÚ a členské štáty; keďže obchodníci s ľuďmi dosahujú zo svojej trestnej činnosti ročný zisk vo výške 20 miliárd EUR; keďže podľa Europolu majú organizované zločinecké skupiny, ktoré aktívne uľahčujú prepravu neregulárnych migrantov v oblasti Stredozemného mora, väzby na obchodovanie s ľuďmi, drogy, strelné zbrane a terorizmus; keďže 17. marca 2015 Europol uviedol do činnosti spoločnú pracovnú skupinu „Mare“ na boj proti týmto zločineckým skupinám;
- H. keďže regionálna nestabilita a konflikt majú vplyv na masívny prílev migrantov a toky vysídlených osôb, a teda aj na počet jednotlivcov, ktorí sa snažia dostať do EÚ; keďže rýchle rozšírenie IŠ a Dá'iš v susedných konfliktných oblastiach bude mať v konečnom dôsledku vplyv na masový prílev migrantov a prúdanie vysídlených osôb;
- vyjadruje hlboké poľutovanie a zármutok nad opakujúcimi sa tragickými stratami životov v Stredozemnom mori; naliehavo vyzýva Európsku úniu a členské štáty, aby nadviazali na existujúcu spoluprácu a urobili všetko na zabránenie ďalším stratám na životoch na mori; vyzýva EÚ a členské štáty, aby vynaložili maximálne úsilie pri identifikácii tiel a nezvestných osôb a informovaní príbuzných;
 - vyzýva EÚ a členské štáty, aby poskytli nevyhnutné prostriedky s cieľom zabezpečiť účinné plnenie záväzkov v oblasti záchranných a pátracích činností, ktoré si vyžadujú náležité financovanie; vyzýva členské štáty, aby naďalej preukazovali solidaritu a odhodlanie tým, že zvýšia svoj príspevok do rozpočtu a na operácie agentúry Frontex a EASO, a zaväzuje sa poskytnúť týmto agentúram prostredníctvom rozpočtu EÚ a príslušných fondov ľudské zdroje a zariadenia potrebné na splnenie ich záväzkov;
 - pripomína, že je potrebné, aby EÚ v reakcii na najnovšie tragédie v Stredozemnom mori vychádzala zo zásady solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti, stanovenej v článku 80 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a aby uplatňovala komplexný európsky prístup; opakuje, že je potrebné, aby sa EÚ ešte viac usilovala zabezpečiť spravodlivé rozdelenie zodpovednosti a solidarity vo vzťahu k tým členským štátom, ktoré v absolútnom alebo relatívnom vyjadrení prijímajú najvyšší počet utečencov a žiadateľov o azyl;
 - víta odhodlanie Európskej rady posilniť operáciu Triton zvýšením finančných prostriedkov a aktív; naliehavo vyzýva EÚ, aby schválila jasný mandát pre operáciu Triton s cieľom rozšíriť oblasť jej pôsobenia a zvýšiť mandát pre pátracie a záchranné činnosti na úrovni EÚ;
 - požaduje silnú a trvalú humanitárnu európsku záchrannú operáciu, ktorá by podobne ako Mare Nostrum fungovala na šírom mori a do ktorej by prispievali všetky členské štáty finančne, ako aj vybavením a prostriedkami; naliehavo vyzýva EÚ, aby takúto operáciu spolufinancovala;
 - víta návrh Európskej rady na spoločné spracovanie žiadostí o azyl s podporou tímov EASO; vyzýva Komisiu, aby rozšírila mandát EASO a posilnila tým jeho operačnú úlohu pri spracúvaní žiadostí o azyl;

Streda 29. apríla 2015

7. vyzýva členské štáty, aby v plnej miere využívali existujúce možnosti vydávania humanitárnych víz na diplomatických a konzulárnych úradoch; v tejto súvislosti poukazuje na to, že Rada by mala seriózne zvážiť možnosť uplatniť smernicu o dočasnej ochrane z roku 2001 alebo článok 78 ods. 3 ZFEÚ, ktoré predpokladajú mechanizmus solidarity v prípade hromadného a náhleho príchodu vysídlených osôb;
8. vyzýva členské štáty, aby zvýšili príspevky do existujúcich programov presídľovania, a to najmä tie členské štáty, ktoré vôbec neprispievajú;
9. žiada Komisiu, aby vypracovala záväzné kvóty pre rozdelenie žiadateľov o azyl medzi všetky členské štáty;
10. zdôrazňuje, že je potrebné podporovať politiku dobrovoľného návratu, pričom by mala byť zároveň zabezpečená ochrana práv všetkých migrantov, ako aj bezpečný a legálny prístup do azylového systému EÚ s náležitým ohľadom na zásadu nevyhostenia;
11. víta skutočnosť, že VP/PK a lotyšské predsedníctvo okamžite zvolali mimoriadne zasadnutie spoločnej rady ministrov zahraničných vecí a ministrov vnútra v Luxembursku, rovnako ako skutočnosť, že členské štáty okamžite zvolali mimoriadny samit s cieľom nájsť spoločné riešenie v reakcii na krízovú situáciu v Stredozemnom mori; berie na vedomie, že sa uskutočnila prvá široká diskusia o možnostiach záchrany životov, boji proti pašerákovi a prevádzkovi a o rozdelení zodpovednosti medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o prijímanie a ochranu migrantov; zdôrazňuje, že je potrebné, aby členské štáty svoj záväzok ďalej rozvíjali, a vyjadruje poľutovanie nad tým, že Európska rada sa dostatočne neusiluje vytvoriť dôveryhodný celoeurópsky záväzný mechanizmus solidarity;
12. žiada rýchlu a plnú transpozíciu a účinné vykonávanie spoločného európskeho azylového systému vo všetkých zúčastnených členských štátoch, čím sa zabezpečia spoločné európske normy, vrátane prijímacích podmienok pre žiadateľov o azyl a rešpektovania základných práv, ako sa predpokladá v platných právnych predpisoch;
13. žiada väčšiu koordináciu politík EÚ a členských štátov pri riešení základných príčin migrácie; zdôrazňuje potrebu holistického prístupu EÚ, ktorý posilní súdržnosť jej vnútorných a vonkajších politík, a najmä jej spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, rozvojovej politiky a politiky v oblasti migrácie; žiada posilnenie spolupráce EÚ s partnerskými krajinami na Blízkom východe a v Afrike v záujme podpory demokracie, základných slobôd a práv, bezpečnosti a prosperity;
14. naliehavo vyzýva členské štáty a tretie krajiny, aby prijali najprísnejšie možné trestné sankcie proti obchodovaniu s ľuďmi a prevádzkačstvu, a to v smere do EÚ, ako aj v rámci nej, a tiež voči jednotlivcom alebo skupinám zneužívajúcim zraniteľných migrantov v EÚ, a aby zároveň zabezpečili, že jednotlivci, ktorí prídu na pomoc žiadateľom o azyl a ohrozeným plavidlám, nebudú trestne stíhaní;
15. vyzýva členské štáty, aby úzko spolupracovali s Europolom, agentúrou Frontex, EASO a Eurojustom v boji proti obchodníkom s ľuďmi a zločineckým sieťam prevádzkačov, aby odhaľovali a vystopovali ich finančné toky a zisťovali, akým spôsobom fungujú s cieľom zabrániť im v tom, aby v záujme vlastných ziskov ohrozovali životy migrantov; zdôrazňuje, že je potrebné posilniť spoluprácu v oblasti odbornej prípravy týkajúcej sa presadzovania práva a poskytovania informačných služieb s tretími krajinami, najmä tými, ktoré susedia s Líbyou, čo je nevyhnutné, ak majú byť tieto zločinecké siete úspešne rozložené; zdôrazňuje, že je potrebné, aby tretie krajiny dodržiavali medzinárodné právo, pokiaľ ide o záchranu životov na mori, a aby zabezpečili ochranu utečencov a dodržiavanie základných práv;
16. zdôrazňuje, že základné príčiny násillia a nedostatočného rozvoja je potrebné riešiť v krajinách pôvodu s cieľom zamedziť príchodu utečencov a ekonomických migrantov; v tejto súvislosti poukazuje na to, že výrazné posilnenie štruktúr riadenia vytvorením účinných a inkluzívnych verejných inštitúcií, zabezpečenie budovania kapacít v azylových systémoch tretích krajín, zavedenie právneho štátu a zameranie sa na boj proti všadeprítomnej korupcii na všetkých úrovniach, ako aj podpora ľudských práv a prehlbovanie demokracie by mali byť hlavnými prioritami všetkých vlád v krajinách pôvodu;
17. opätovne zdôrazňuje svoju podporu všetkým rokovaniam pod vedením OSN, ktoré sú zamerané na opätovné nastolenie vládnej autority v Líbyi, ako aj odhodlaniu OSN zintenzívniť úsilie o vyriešenie konfliktu a nestability v Líbyi a Sýrii ako kľúčových faktorov spôsobujúcich migráciu; zdôrazňuje, že vytváranie regionálnej stability v konfliktných oblastiach má kľúčový význam z hľadiska znižovania miery ďalšieho vysídľovania osôb;

Streda 29. apríla 2015

18. pripomína, že cieľom tohto uznesenia je reagovať na nedávne tragické udalosti v Stredozemnom mori a na závery Európskej rady z 23. apríla 2015 a navrhnúť súbor naliehavých opatrení, ktoré treba okamžite prijať, pričom uvádza, že Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, ktorý je v týchto veciach príslušným výborom, momentálne pracuje na správe, ktorá bude zohľadňovať strednodobé a dlhodobé politické usmernenia Európskeho parlamentu v otázkach migrácie;
 19. vyzýva Komisiu, aby vypracovala a predložila ambiciózny európsky program v oblasti migrácie, ktorý bude obsahovať všetky jej aspekty;
 20. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.
-